

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 14 ja 46 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia muutettavaksi siten, että vuoden 1992 alusta voimaantulevassa rahoitustoimintalaissa tarkoitetut luottolaitokset saisivat siirtää veroseuraamuksista 90 prosenttia vuoden 1991 tilinpäätöksessä olevista luottotappiovarauksistaan vararahastoon. Vararahastoon tehty siirto rajoittaisi kuitenkin verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarauksen enimmäismäärää samalla tavalla kuin luottotappiovaraus. Luottolaitoksiin sovellettaisiin rahalaitoksia koskevaa luottotappiovarausta.

Lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös, joka koskee arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien arvo-osuuksien hankintamenon määrittämistä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1992 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran mainitulta vuodelta toimitettavassa verotuksessa. Luottotappiovarauksista vararahastoon siirrettyä määrää ei luettaisi veronalaiseksi tuloksi vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Luottolaitoksen luottotappiovarauksen määrä

Hallituksen esityksessä rahoitustoimintalaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 69/1991 vp.) on ehdotettu säädettäväksi ammattimaista rahoitustoimintaa sääntelevä rahoitustoimintalaki. Laki koskisi toimintaa, jossa rahoitusta tarjotaan ammattimaisesti omaan lukuun yleisöltä hankituin takaisinmaksettavin varoin. Käytännössä uusi laki koskisi nykyisin sääntelyn piirissä olevien kiinnitysluottopankkien, luotto-osakeyhtiöiden ja hypoteekkiyhdistysten lisäksi myös rahoitusyhtiöitä, jos ne harjoittavat laissa tarkoitettua rahoitustoimintaa. Talletuspankkeja säänneltäisiin edelleen erillisessä lainsäädännössä.

Rahoitustoiminnan harjoittaminen olisi luvanvaraista. Valtiovarainministeriö myöntäisi

toimiluvan ja vahvistaisi lain piirissä olevan luottolaitoksen yhtiöjärjestyksen tai säännöt. Luottolaitosten toimintaa valvoisi pankkitarkastusvirasto. Luottolaitoksille asetettavat peruspääomaa ja vakavaraisuutta koskevat vaatimukset vastaisivat pääpiirteiltään talletuspankeille asetettuja vaatimuksia.

Rahoitustoimintalain piiriin tulevista luottolaitoksista kiinnitysluottolaitokset, luotto-osakeyhtiöt ja hypoteekkiyhdistys ovat voineet tehdä luottotappiovarauksen elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/68) rahalaitoksia koskevan säännöksen mukaisesti, kun taas rahoitusyhtiöt ovat oikeuskäytännön mukaan voineet tehdä vain niin kutsutun yleisen luottotappiovarauksen, jonka enimmäismäärä verovuonna 1991 on 2 prosenttia tilinpäätöksessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Rahoitustoimintaa koskevan uuden sääntelyn voimaantultua verolainsäädännössä käytetty rahalaitoksen käsite tarkoittaisi talletuspankkien lisäksi myös luottolaitoksia. Esityk-

sessä ehdotetaan luottotappiovarausta koskevaa säännöstä täsmennettäväksi siten, että säännöksessä käytettäisiin rahalaitoksen sijasta termejä talletuspankki ja luottolaitos. Kaikkiin luottolaitoksiin sovellettaisiin näin ollen nykyisin rahalaitoksia koskevaa luottotappiovarausta.

1.2. Luottotappiovarausten siirto vararahastoon

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 46 §:n (1281/90) mukaan talletuspankit saavat siirtää veroseuraamuksitta vuoden 1990 tilinpäätöksessään 90 prosenttia luottotappiovarauksistaan vararahastoon. Siirto katsottiin tarpeelliseksi talletuspankkien vakavaraisuuden vahvistamiseksi samassa yhteydessä, kun liikepankkilakiin (1269/90), säästöpankkilakiin (1270/90) ja osuuspankkilakiin (1271/90) sisällytettiin säännökset talletuspankkien vakavaraisuuslaskennan uudistamiseksi kansainvälisiä vakavaraisuusjärjestelmiä vastaaviksi. Luottotappiovarausten huomioon ottaminen vakavaraisuutta määritettäessä oli jossain määrin epäselvä, kun taas vararahasto luetaan vakavaraisuutta määritettäessä aina talletuspankin ensisijaiseen omaan pääomaan. Talletuspankit ovat siirtäneet luottotappiovarauksia vararahastoon noin 8,5 miljardin markan arvosta.

Hallituksen esityksessä rahoitustoimintalaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi ehdotetaan, että myös luottolaitos saisi siirtää välittömästi ennen mainitun lain voimaantuloa päättäneeltä tilikaudelta laaditussa tilinpäätöksessään vararahastoon enintään 90 prosenttia tilikaudelta tehtävän luottotappiovarauksen ja aikaisemmin tehtyjen luottotappiovarausten yhteismäärästä.

Tässä esityksessä ehdotetaan, että rahoitustoimintalaissa tarkoitetut luottolaitokset saisivat vastaavalla tavalla kuin talletuspankit siirtää rahoitustoimintalain voimaantuloa edeltäneessä tilinpäätöksessä olevista luottotappiovarauksistaan enintään 90 prosenttia vararahastoon ilman välittömiä veroseuraamuksia. Rahoitustoimintalaki on ehdotettu tulemaan voimaan vuoden 1992 alusta, joten siirto tehtäisiin verovuonna 1991.

Koska tarkoituksena ei kuitenkaan ole veronsaajan kannalta luottotappiovarauksiin sisältyvän verovelan lopullinen menetys, vararahastoon siirretty luottotappiovaraus ehdote-

taan otettavaksi verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärää laskettaessa huomioon samalla tavalla kuin edelleen luottotappiovarauksina olevat erät. Verotuksessa käsitellään siten vararahastoon siirrettyjä luottotappiovarauksia tässä suhteessa samoin kuin edelleen luottotappiovarauksina olevia erä. Vararahastoon siirrettyä osaa luottotappiovarauksista ei kuitenkaan lueta veronalaiseksi tuloksi siinäkään tapauksessa, että luottotappiovarausten enimmäismäärä ylittyisi. Ehdotus vastaa talletuspankkien luottotappiovarausten enimmäismäärää koskevaa rajoitusta.

Talletuspankit ja luottolaitokset kuuluvat yleensä konserneihin. Konserneissa voi olla tarvetta yritysraakenteiden uudelleenjärjestelyihin, jolloin eri toimintoja voidaan siirtää konserniyrityksestä toiseen. Verotuksessakin yritysraakenteiden muuttamista on helpotettu muun muassa yrityksen jakautumista koskevalla erityissääntelyllä. Konsernirakenteita muutettaessa on mahdollista, että myös luottotappiovarauksen perusteena oleva saamiskanta siirretään toiselle samaan konserniin kuuluvalla yritykselle. Tällöin luottotappiovarausten vararahastosiirtoon keskeisenä liittyvä rajoitus, jonka mukaan siirretty määrä edelleen otetaan huomioon luottotappiovarausten enimmäismäärää rajoittavana, jäisi toteutumatta. Tästä syystä ehdotetaan, että siirrettäessä luottotappiovarauksen perusteena oleva saamiskanta tai pääosa siitä toiselle samaan konserniin kuuluvalla yritykselle, vararahastosiirto otettaisiin tässä yrityksessä luottotappiovarauksen enimmäismäärää laskettaessa samalla tavalla huomioon kuin se olisi otettu huomioon saamiset luovuttaneessa yrityksessä.

Yhteisöjen sulautuessa sovelletaan verotuksessa niin sanottua jatkuvuuden periaatetta, jonka mukaan sulautuneen yhteisön ei katsota purkautuvan, ja sulautuvan yhteisön vähennyskelpoiset menot vähennetään vastaanottavan yhteisön tuloista samalla tavalla kuin ne olisi vähennetty sulautuneen yhteisön tuloista. Jatkuvuuden periaatteesta seuraa, että sulautuvan talletuspankin tai luottolaitoksen saamisten ja luottotappiovarauksen siirtyessä vastaanottavalle yhteisölle myös sulautuvan pankin tai luottolaitoksen luottotappiovarauksen enimmäismäärää koskeva rajoitus tulee ottaa samalla tavalla huomioon vastaanottavan pankin tai luottolaitoksen verotuksessa kuin se otettiin huomioon sulautuneessa pankissa tai luottolai-

toksessa. Selvyyden vuoksi asiasta ehdotetaan kuitenkin otettavaksi nimenomainen säännös lakiin.

arvopapereiden ja arvo-osuuksien hankintamenon määrittämistä koskevien verosäännösten tarkistamiseen.

1.3. Arvo-osuuksien hankintamenon määrittäminen

Arvo-osuusjärjestelmää koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 1991. Arvo-osuusjärjestelmässä luovutaan järjestelmään liittyvien osakkeiden, joukkovelkakirja-osuuksien ja muiden vastaavien osuus- ja saamisoikeuksien (arvo-osuuksien) osalta arvopapereista ja korvataan ne arvo-osuusrekistereissä pidettäville arvo-osuustileille tehtävillä merkinnöillä. Osakkeiden ja niihin rinnastettavien arvopapereiden omistuksen muutoksista pidetään osakeluetteloita osakekeskusrekisteriä pitävässä osuuskunnassa. Arvo-osuusjärjestelmä perustuu tilikirjauksiin ja tietojärjestelmän avulla tapahtuvaan kauppojen selvittämiseen.

Arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/91) mukaan arvo-osuuteen sovelletaan vastaavasti soveltuvin osin, mitä muuten on voimassa arvopapereista. Lakiteknisesti ei siten ole välttämätöntä muuttaa arvopapereita koskevia verosäännöksiä arvo-osuuslainsäädännön voimaantullessa, jos arvopapereita koskevat säännökset soveltuvat myös arvo-osuuksien verotukseen. Arvo-osuusjärjestelmässä on kuitenkin käytännössä mahdotonta selvittää erikseen myytävien arvo-osuuksien todellisia hankintamenoja, koska arvo-osuuksia myydessä myydään vain tietty kappalemäärä määrätyn lajisia arvo-osuuksia. Arvo-osuuksia ei numeroida. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että arvo-osuudet katsottaisiin luovutetuiksi siinä järjestyksessä kuin ne on hankittu. Ehdotus vastaa hallituksen esitystä tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta (HE 62/1991 vp.).

Myyntivoittoverotusta koskevaa sääntelyä tarkastellaan lähemmin valtiovarainministeriössä parhaillaan käynnissä olevassa pääomatulojen ja yritysverotuksen kehittämisprojektissa. Tässä yhteydessä selvitetään tarve muuhun

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Rahalaitoksia koskevan luottotappiovarauksen soveltaminen tähän asti alemman varauksen piiriin kuuluviin luottolaitoksiin, lähinnä rahoitusyhtiöihin, pienentää jossain määrin veron tuottoa. Rahoitusyhtiöiden saamiskanta vuoden 1990 lopussa oli arviolta 34 miljardia markkaa. Luottotappiovarauksen lisääntyminen 0,6 prosentilla vuodessa merkitsee näin ollen saamiskannan pysyessä ennallaan noin 200 miljoonan markan suuruista vuotuista varauksen lisäystä, kunnes varauksen kumulatiivinen enimmäismäärä on saavutettu. Muutoksen lopullinen vaikutus veron tuottoon riippuu saamiskannan kehityksen lisäksi myös varauksen käyttöasteesta.

Rahoitustoimintalain piiriin tulevien luottolaitosten yhteenlaskettu luottotappiovarauskanta vuoden 1990 tilinpäätöstietojen mukaan on noin 2,6 miljardia markkaa. Vararahastoon siirrettävä enimmäismäärä olisi vuoden 1990 tilinpäätöstietojen perusteella laskettuna siten noin 2,3 miljardia markkaa ja tähän erään sisältyvä laskennallinen verovelka 40 prosentin yhteisöverokannan mukaan laskettuna runsaat 900 miljoonaa markkaa. Ehdotuksen mukaan vararahastoon siirretty määrä rajoittaa luottotappiovarauksien enimmäismäärää kuitenkin samalla tavalla kuin tehty luottotappiovaraus, joten muutoksella ei ole välitöntä vaikutusta verotukseen. Koska vararahastoon siirrettyjä luottotappiovarauksia vastaava määrää ei kuitenkaan siirron jälkeen voida lukea veronalaiseksi tuloksi, siirrosta saattaa joissakin tapauksissa olla seurauksena veron tuoton menetyks. Tätä seuraamusta on pyritty rajoittamaan ehdotetulla konsernikohtaisella rajoituksella.

Arvo-osuuksien luovutusjärjestystä koskevalla ehdotuksella ei ole vaikutusta veron tuottoon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotus

14 §. Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi uudella säännöksellä, joka koskee arvo-osuuk-sien luovutusta. Myytyjen arvo-osuuk-sien hankintameno määrättäisiin olettaen, että saman-laatuiset arvo-osuudet on luovutettu siinä jär-jestyksessä, jossa ne on hankittu. Verovuoden päättyessä jäljellä olevien arvo-osuuk-sien hankintameno määritetään näin ollen viimeksi hankittujen arvo-osuuk-sien hankintamenojen perusteella (fifo-periaate). Säännös koskee kaikkia elinkeinotoimintaan kuuluvia arvo-osuuk-sia siitä riippumatta, mihin omaisuusla-jiin ne kuuluvat.

46 §. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että rahalaitoksia koskeva luottotap-piovaraus koskisi kaikkia julkisen sääntelyn piirissä olevia rahoitustoimintaa harjoittavia laitoksia. Pykälässä käytetty termi rahalaitos korvattaisiin uutta lainsäädäntöä vastaavilla sanoilla talletuspankki ja luottolaitos.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan rahoitustoimintalaissa tarkoitet-tujen luottolaitosten vararahastoon verova-paasti siirrettyjen luottotappiovarauksien mää-rä rajoittaa seuraavina vuosina verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarauksien enimmäismäärää samalla tavalla kuin tehty luottotappiovaraus.

Jotta luottotappiovarausten enimmäismää-rää koskeva rajoitus ei menettäisi merkitystään luovutettaessa varauksen perusteena oleva saa-miskanta tai osa siitä toiselle samaan konser-niin kuuluvalla yritykselle, pykälään ehdote-taan lisättäväksi yritysten jakautumistilanteita ja muitakin saamiskannan siirtoja koskeva erityissäännös. Talletuspankkien ja luottolai-tosten konsernikäsitteet on määritelty asian-omaisissa laeissa. Säännös koskee tilanteita, jolloin luottotappiovarauksiaan vararahastoon siirtänyt talletuspankki tai luottolaitos myö-hemmin siirtää niin suuren osan luottotap-piovarauksen perusteena olevista saamisistaan toiselle samaan konsernin kuuluvalla talletus-pankille tai luottolaitokselle, että siirrettyjen saamisten määrä ylittää sillä saman verovuoden päättyessä olevien saamisten määrän. Luottotappiovarausten vararahastoon siirrosta johtuva rajoitus jakautuu tällöin saamiset siir-täneen ja ne vastaanottaneen talletuspankin tai luottolaitoksen kesken siirron kohteena olevien

saamisten ja saamiset siirtäneellä yrityksellä verovuoden päättyessä olevien saamisten suh-teessa.

Samalla ehdotetaan pykälää selvyiden vuok-si täsmennettäväksi säännöksellä, jonka mu-kaan sulautuvan talletuspankin tai luottolai-toksen vararahastoon siirtämien luottotap-piovarausten määrä rajoittaa sulautumisen jäl-keen luottotappiovarausten enimmäismäärää vastaanottavan pankin tai luottolaitoksen ve-rotuksessa.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1992 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa verotuk-sessa. Jotta talletuspankit eivät joutuisi keske-nään eriarvoiseen asemaan verotuksessa, myös vuoden 1991 aikana toteutetut saamiskannan siirrot otettaisiin 46 §:n 3 momentissa tarkoi-tetulla tavalla huomioon luottotappiovarausten enimmäismäärää rajoittavina verovuodesta 1992 alkaen. Siirtyvän rajoituksen määrä las-kettaisiin tällöin vertaamalla siirtyvien saamis-ten määrää vuoden 1991 tilinpäätöksessä luot-totappiovarauksen perusteena oleviin saami-siin.

Siirtymäsäännöstä, jonka mukaan luottolai-toksen vararahastoon siirtämää osaa luotto-tappiovarauksista ei lueta veronalaiseksi tulok-si, sovellettaisiin verovuodelta 1991 toimitetta-vassa verotuksessa. Verovapaan siirron enim-mäismäärä määräytyisi siten, että ensin lasket-taisiin luottotappiovarauksen enimmäismäärä verovuonna 1991, josta määrästä enintään 90 prosenttia voitaisiin siirtää vararahastoon.

3. Säättämisjärjestys

Esityksessä ehdotetut muutokset ovat pää-osin verotusta lieventäviä. Koska arvo-osuus-järjestelmään liitettävien osakkeiden hankinta-menon määrittämistä koskeva ehdotus samoin kuin talletuspankkien luottotappiovaraussiirto-ja koskeva konsernikohtainen rajoitus saatta-vat kuitenkin joissakin tapauksissa johtaa voi-massa olevaa sääntelyä ankarampiin veroseu-raamuksiin, lakiehdotus olisi käsiteltävä valtio-päiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa yhtä vuot-

ta pidemmältä ajalta kannettavaa veroa koskevassa säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 14 ja 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 46 §, sellaisena kuin se on muutettuna 14 päivänä heinäkuuta 1989 ja 28 päivänä joulukuuta 1990 annetuilla laeilla (661/89 ja 1281/90), sekä

lisätään 14 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

14 §

Arvo-osuuksien hankintamenoa määritettäessä arvo-osuudet katsotaan luovutetuiksi siinä järjestyksessä, jossa ne on hankittu.

46 §

Verovelvollinen, talletuspankkia sekä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuunottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä luottotappiovarauksen, jos luottotappiovarausten yhteismäärä ei ylitä 2 prosenttia liikesaamisten yhteismäärästä tai verovelvollisen toteennäyttämää sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa.

Talletuspankki sekä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitos saa vähentää verovuonna tehdyn, enintään 0,6 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä vastaavan luottotappiovarauksen. Laitoksen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei kuitenkaan saa ylittää 5 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Jos talletuspankki on liikepankkilain (1269/90), säästöpankkilain (1270/90) tai osuuspankkilain (1271/90) säännösten nojalla taikka luottolaitos on rahoitustoimintalain (/91) säännösten nojalla siirtänyt luottotappiovarauksiaan vararahastoon, sen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää edellä tarkoitettua luottotappiovarausten enimmäismäärää vähennettynä vararahastoon tehdyllä siirroilla.

Jos talletuspankki tai luottolaitos, joka on 2 momentissa tarkoitettulla tavalla siirtänyt luot-

totappiovarauksiaan vararahastoon, on siirtänyt verovuoden aikana toiselle samaan konserniin kuuluvalle talletuspankille tai luottolaitokselle luottotappiovarauksen perusteena olevia saamisiaan määrän, joka vastaa vähintään saamiset siirtäneen talletuspankin tai luottolaitoksen saamisten määrää siirtoa seuraavassa tilinpäätöksessä, otetaan edellä tarkoitettu vararahastosiirron määrä huomioon mainittujen talletuspankkien tai luottolaitosten verotuksessa luottotappiovarauksen enimmäismäärää laskettaessa siirrettyjen saamisten ja niiden saamisten suhteessa, jotka ovat luottotappiovarauksen perusteena saamiset siirtäneen talletuspankin tai luottolaitoksen seuraavassa tilinpäätöksessä. Talletuspankkien ja luottolaitosten sulautuessa otetaan sulautuneen talletuspankin tai luottolaitoksen vararahastoon siirtämien luottotappiovarausten määrä samalla tavalla huomioon luottotappiovarausten enimmäismäärää rajoittavana vastaanottavan talletuspankin tai luottolaitoksen verotuksessa kuin se olisi otettu huomioon sulautuneen talletuspankin tai luottolaitoksen verotuksessa.

Vakuutuslaitoksen vakuutusmaksusaamisiin sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Takauslaitos, jonka yksinomaisena tarkoituksena on takaussitoumusten antaminen talletuspankille tai luotto-, vakuutus- taikka eläkelaitokselle asiakkaittensa liiketoimintaan saamien luottojen vakuudeksi, saa vähentää 1 momentin mukaisesti liikesaamisista myönnettävän vähennyksen lisäksi 2 momentissa mainitulla tavalla lasketun luottotappiovarauksen verovuoden päättyessä olevien takausvastuittensa yhteismäärästä.

Jos luottotappiovarausten tai niiden ja vara-

rahastoon tehdyn siirron yhteismäärä ylittää tässä pykälässä tarkoitetun vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärän, luetaan luottotappiovarauksista enimmäismäärän ylittävä osa sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona enimmäismäärä on ylitetty.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa verotuksessa. Jos 46 §:n 3 momentissa tarkoitettu saamisten siirto

toiselle samaan konserniin kuuluvalla talletuspankille on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, siirto otetaan huomioon niiden verotuksessa verovuodesta 1992 alkaen.

Rahoitustoimintalain säännösten nojalla vararahastoon siirrettyjen luottotappiovarausten määrää ei lueta veronalaiseksi tuloksi vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa siltä osin kuin siirron määrä ei ylitä 90 prosenttia mainitun vuoden verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärästä.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1991

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 14 ja 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 46 §, sellaisena kuin se on muutettuna 14 päivänä heinäkuuta 1989 ja 28 päivänä joulukuuta 1990 annetuilla laeilla (661/89 ja 1281/90), sekä
lisätään 14 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Arvo-osuuksien hankintamenoa määritettäessä arvo-osuudet katsotaan luovutetuiksi siinä järjestyksessä, jossa ne on hankittu.

46 §

Verovelvollinen, raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä luottotappiovarauksen, mikäli luottotappiovarausten yhteismäärä ei ylitä 2 prosenttia liikesaamisten yhteismäärästä tai verovelvollisen toteennäyttämää sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa.

Raha-, vakuutus- ja eläkelaitos saa vähentää verovuonna tehdyn, enintään 0,6 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä vastaavan luottotappiovarauksen, *kuitenkin niin*, että laitoksen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää 5 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Rahalaitoksen, joka on liikepankkilain (1269/90), säästöpankkilain (1279/90) tai osuuspankkilain (1271/90) säännösten nojalla siirtänyt luottotappiovarauksiaan vararahastoon, verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää edellä tarkoitettua luottotappiovarausten enimmäismäärää vähennettynä vararahastoon tehdyllä siirrolla. *Vakuutuslaitoksen vakuutusmaksusaamisiin sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Takauslaitos, jonka yksinomaisena tarkoituksena on takauksittomien antaminen raha-, vakuutus- ja eläkelaitokselle asiakkaittensa liiketoimintaan saamien luottojen*

46 §

Verovelvollinen, *talletuspankkia sekä luotto-,* vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä luottotappiovarauksen, jos luottotappiovarausten yhteismäärä ei ylitä 2 prosenttia liikesaamisten yhteismäärästä tai verovelvollisen toteennäyttämää sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa.

Talletuspankki sekä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitos saa vähentää verovuonna tehdyn, enintään 0,6 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä vastaavan luottotappiovarauksen. Laitoksen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei *kuitenkaan* saa ylittää 5 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. *Jos talletuspankki on liikepankkilain (1269/90), säästöpankkilain (1270/90) tai osuuspankkilain (1271/90) säännösten nojalla taikka luottolaitos on rahoitustoimintalain (/91) säännösten nojalla siirtänyt luottotappiovarauksiaan vararahastoon, sen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää edellä tarkoitettua luottotappiovarausten enimmäismäärää vähennettynä vararahastoon tehdyllä siirrolla.*

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

vakuudeksi, saa vähentää 1 momentin mukaisesti liikesaamisista myönnettävän vähennyksen lisäksi tässä momentissa mainitulla tavalla lasketun luottotappiovarauksen verovuoden päättyessä olevien takausvastuittensa yhteismäärästä.

Se osa luottotappiovarauksista, joka ylittää tässä pykälässä tarkoitetun vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärän, luetaan sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona enimmäismäärä on ylitetty.

Jos talletuspankki tai luottolaitos, joka on 2 momentissa tarkoitetulla tavalla siirtänyt luottotappiovarauksiaan vararahastoon, on siirtänyt verovuoden aikana toiselle samaan konserniin kuuluvalle talletuspankille tai luottolaitokselle luottotappiovarauksen perusteena olevia saamisiaan määrän, joka vastaa vähintään saamiset siirtäneen talletuspankin tai luottolaitoksen saamisten määrää siirtoa seuraavassa tilinpäätöksessä, otetaan edellä tarkoitettu vararahastosiirron määrä huomioon mainittujen talletuspankkien tai luottolaitosten verotuksessa luottotappiovarauksen enimmäismäärää laskettaessa siirrettyjen saamisten ja niiden saamisten suhteessa, jotka ovat luottotappiovarauksen perusteena saamiset siirtäneen talletuspankin tai luottolaitoksen seuraavassa tilinpäätöksessä. Talletuspankkien ja luottolaitosten sulautuessa otetaan sulautuneen talletuspankin tai luottolaitoksen vararahastoon siirtämien luottotappiovarausten määrä samalla tavalla huomioon luottotappiovarausten enimmäismäärää rajoittavana vastaanottavan talletuspankin tai luottolaitoksen verotuksessa kuin se olisi otettu huomioon sulautuneen talletuspankin tai luottolaitoksen verotuksessa.

Vakuutuslaitoksen vakuutusmaksusaamisiin sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Takauslaitos, jonka yksinomaisena tarkoituksena on takauksitoumusten antaminen talletuspankille tai luotto-, vakuutus- tai eläkelaitokselle asiakkaitensa liiketoimintaan saamien luottojen vakuudeksi, saa vähentää 1 momentin mukaisesti liikesaamisista myönnettävän vähennyksen lisäksi 2 momentissa mainitulla tavalla lasketun luottotappiovarauksen verovuoden päättyessä olevien takausvastuittensa yhteismäärästä.

Jos luottotappiovarausten tai niiden ja vararahastoon tehdyn siirron yhteismäärä ylittää tässä pykälässä tarkoitetun vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärän, luetaan luottotappiovarauksista enimmäismäärän ylittävä osa sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona enimmäismäärä on ylitetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodel-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ta 1992 toimitettavassa verotuksessa. Jos 46 §:n 3 momentissa tarkoitettu saamisten siirto toiselle samaan konserniin kuuluvalla talletuspankille on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, siirto otetaan huomioon niiden verotuksessa verovuodesta 1992 alkaen.

Rahoitustoimintalain säännösten nojalla vararahastoon siirrettyjen luottotappiovarausten määrää ei lueta veronalaiseksi tuloksi vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa siltä osin kuin siirron määrä ei ylitä 90 prosenttia mainitun vuoden verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärästä.
